

Norður-
Reykir

PÁLL S. PÁLSSON

NORÐUR-REYKIR

KVÆÐI

Isl
PT
7545
.P34
N67
1936

900-139-466

Isl
PT
7545
.P34
N67
1936
c.3

ICELANDIC COLLECTION
ELIZABETH DAFOE LIBRARY

PÁLL S. PÁLSSON

NORÐUR-REYKIR

KVÆÐI

VIKING PRESS LIMITED

WINNIPEG, 1936

NÖFN KVÆÐANNA:

	Bl.
Að dagslokum	83
Afmælisvísir til K. N.	151
Afturgangan	159
Altaf er einhver að kveðja	145
Árblik	163
Bátsferðin	95
Beitarhúsin	71
Bros	31
Eg kvaddi þig hljóður (Föðurminning)	11
Eins líf er geisli	118
Eintal flóttamannsins	127
Endurfundur	141
Er sólin hneig	19
Elja Grímur	87
Fanginn á St. Helena	109
Fararleyfi	7
Fimm í austur, fimm í vestur	116
Fyrsta kvæðið mitt	35
Fyrsti vorgeislinn	51
Fyrstu fundir	103
Förukonan (lausþýtt)	137
Gamli bikarinn	81
Gef mér ást	140
Harpan mín	33
Haust	85
Haustnótt	62
Hljóða nótt	171
Holskeflan	107
Hringjum glösum	80
Huldumærin	157
Hvurt?	89
Í blómagarðinum	32
Í skóginum	105
Íslenzki smaladrengurinn	55
Í Surtshelli	113
Jólanótt	64
Kossinn	91
Kveðja	97
Kvöldljóð	167

	Bls.
Maí	50
Mannamótsflöt	135
Nótt	121
Órar	21
Óyndi	29
Requiem	120
Réttu mér hönd	123
Rósin fölnaða	13
Sama veginn (Stælt)	149
Senn flýja myrkrin (Jólakvæði)	165
Sjálfboðaliðið	161
Skilnaður	147
Skjólsteinar	132
Snjór	63
Sól	112
Sólaruppkoma	100
Sumarlok	61
Sumarnótt á Signýjarstöðum	169
Söknuður	125
Til Gísla Jónssonar (Afmælisvísa)	156
Til Séra Ragnars og frú Þórunnar Kvaran	39
Tréð á fljótsbakkanum	153
Tuttugu og fimm ára starfsafmæli séra Rögnvaldar Péturssonar	43
Týndi sonurinn (Brot)	173
Undir nótt (Þýtt)	139
Unnustan	15
Vertiðarlok (Tileinkað minningu Jóns skálds Runólfs- sonar)	77
Við dánarfregn íslenzkrar landnámskonu	155
Við skál	69
Við skiljum nú	144
Við vatnið	53
Við vegamót	71
Vorkoma	27
Vorljóð	17
Vormorgun	47
Vorvisur til Íslands	58
Þú ein	93
Þú hefir sýnt mér	67
Þrumuskúr	24

INNGANGSORÐ.

Með safni þessu birtist nú almenningi í samstæðu riti, nokkur ljóð eftir mann sem þegar er orðinn þjóðkunnur höfundur meðal landa sinna austan og vestan hafs. Hafa sum kvæða þessara áður birst á prenti, í blöðum og timaritum, en meiri hlutinn ekki og svarar sá flokkurinn til stærsta hluta bókarinnar.

Öll eru kvæðin sérkennileg, lýsa þýðu lundarfari, draumríku og viðkvæmu tilfinningalífi, og fegurðarnæmi óalgengu um þessar mundir. Samúð höfundarins, með þeim sem halloka hafa farið í baráttunni fyrir lífinu kemur fram í hverju orði, en innlegust er þó liðan hans með mönnum. Hann finnur af hverju órétturinn stafar, en fegurðarnæmi hans varnar því, að hann verði fjölmáll og fátýrður og ætli orðunum meira kyngi og kraft af því þau eru sora lituð, en einlægri viðleitni, óþreytandi starfi og góðum vilja.

Eigi verður höfundinum skipað eindregið í flokk hinnar gömlu hugsæisstefnu og þó er hann, hvað viðhorfi og túlkun snertir, fremur hugrænn en hlutrænn. Lífið er eining og tákamyndir þess allar, þó breytilegar séu, túlka eitt og hið sama: Löngunina til fegurðar, sælu og jafnvægis. Þetta á við allt og alla á jörðu, "fénað allan og dýr merkurinnar, fuglana undir himninum, fiskana í sjónum og allt sem fer um vatnsins veg",—og þá auðvitað við manninn líka—hann ekki sízt.

Öll kvæði skáldsins eru sprottin upp úr íslenskum jarðvegi og amerískri mold. Svo er með flest það hér á meðal vor, er að einhverju leyti er nýtilegt, það teygir rætur sínar yfir sundið breiða.

Beggja megin móðunnar miklu stendur lífsins tré.

Höfundurinn, Páll Skarphéðinsson Pálsson er fæddur í Reykjavík 17. september 1882. Foreldrar hans voru frú Sigurbjörg hjúkrunarkona Helgadóttir frá Snóksdal í Dalasýslu (d. 1924, í Selkirk, Man.) og seinni maður hennar Skarphéðinn Ísleifsson bóndi á Norður-Reykjum í Hálsasveit í Borgarfirði (d. 1894). Eftir lát manns síns flutti frú Sigurbjörg til Ameríku 1897 ásamt sonum sínum tveimur, og settist að í Winnipeg. Tók hún þá upp nafn fyrra manns síns og nefndist Pálsson. Þremur árum síðar, kom Páll vestur og með því að fjölskyldan hafði þá fest sér ættarnafn þetta, tók hann það upp einnig

Ungur mun Páll hafa byrjað að kveða og upp úr aldamótum, eftir að hann kom hingað til þessa bæjar, fóru að birtast kvæði eftir hann hér í vikublöðunum. Þóttu þau sérkennileg og vöktu strax eftirtekt á honum. Það er því fjarri að rit þetta sé heildarsafn ljóða hans heldur má það miklu fremur heita sýnishorn þeirra.

Nafn ljóðmælanna segir til sín sjálft. Það er nafn æskuheimilisins, er við eru tengdar minningarnar fyrstu, og, í táknanði mynd, minningarnar um Ísland, er honum munu aldrei fynrast. Skýrir það þá líka að nokkru leyti, val kvæðanna, draummildi þeirra og alvörupunga, svo að yfir þeim hvílir óhversdagslegur blær. Höfundurinn á fjölda gamankvæða en þeim leyfði hann ekki upptöku í bókina.

Yfir það heila tekið, mun rit þetta verða mörgum fagnaðarefni, á sama hátt og viðkynningin við höfundinn hefir verið vinum hans á liðnum árum. Það vekur upp hjá lesandanum minningar, fornar og nýjar, er honum voru að hverfa, það bregður upp fyrir honum liðnum dögum, að minsta kosti um stund, svo að skugganum hallar þá enn til vesturs þó að hádegisgöngunni sé lokið.

Winnipeg, 13. nóvember 1936.

Rögnv. Pétursson.

FARARLEYFI

Gangið heil frá garði mínum,
—gleði-stund mér veittuð tíðum,—
Ferðist heil. Nú fæ eg ykkur
fararleyfi—á þessum síðum.

Fátæklega för er hafin,
fátt um nesti, slitin klæði.
—Þannig eru oftast búin
útlendingsins ljóð og kvæði.—

Gangið djarft að gleði-mótum,
—guðaveigar smáið eigi,—
aldrei verða unaðs-stundir
ofmargar, á nokkurs vegi.

Ef á vegi verða sorgir,
virkning sýnið öllum slíkum.
—Harm-vefur er öllum ofinn,
ungum, gömlum, snauðum, ríkum.—

Látið enga æðru finna,
úthýsing þó fáið stundum.
Þakkið hæverskt þeim sem taka
þreyttum gestum, vana-mundum.

GÖMUL KVÆÐI.

EG KVADDI ÞIG HLJÓÐUR

(Föðurminning)

Eg kvaddi þig hljóður, eg átti engin orð,
—það var örbirgð í huga mér þá,—
því tíu ára dreng-hnokka fataðist flug
er í fyrsta sinn' dauðann hann sá.
Og óljósann kvíða eg fyrsta sinn' fann,
að fá þig ei aftur að sjá.
Svo lagðist að hjarta mér lágnættis-húm
sem lamaði sérhverja þrá.

Í minninga-þokunni eygði eg alt
sem áður þú skýrðir mér frá.
Eg reyndi af alefli að rekja það fram,
þó rökkrið það skygði nú á.

Því þú hafðir sagt mér svo margt, já, svo margt
og mikið—sem skildi eg ei þá—
um fallvalta gæfu, um frelsandi von,
um fjötraða lífsgleði—og þrá.

En bænin, sem eg hafði beðið svo oft,
að bata þú fengir að ná,
nú kom fram í huga minn, afskræmd og ill—
Hvort var enginn sem heyrði hana þá?
Hvort var það guðs handleiðsla að hrífa þig brott
um hádegi lífs þíns, mér frá?
Eg fékk það ei skilið,—og skil það ei enn,
þó skriflærðir segðu um það: Já.

En lífsbeizkjan snerist í lamandi kvein,
sem lágnættið íslenzka þreif.
Og andi minn, hálfproska, hóf sig til flugs,
að hásæti alvaldsins sveif,
Eg mundi, að þú hafðir bent mér þá braut,
um blessun guðs hafðir mig frætt.
Samt vissi eg, að sári nú særður eg var,
því sári, er ei tíminn fékk grætt.

RÓSIN FÖLNAÐA

Þegar vorsins röðull rendi
ránar upp af köldum sölum,
snjórinn hvarf úr hlfð og dölum,
höftin klaka, sólin brendi,
fæddist þú við fjörkið lífsins,
fegurð gaf þér sólin bjarta,
næring fékstu í náttfallinu,
nóttin gaf þér sál og hjarta.

Morgun-blærinn mál þér kendi,
margan koss þér rétti heitan,
blöð þín huldum rúnum reit hann.
Rósmál þrykt af sólar hendi

lastu í smáum lækjar-bárum,
ljóðmál fossins öll þú numdir.
Röðulskin á kyrrum kvöldum
kvaddir þú með gleði-tárum.

Enn er sumar, sól í hlíðum,
sveitir skryddar vorsins blóma,
stiltir lífsins strengir hljóma,
straumföll niða ómi þýðum.
Bliknuð ertu að hauðri hnígin,
horfin öll þín fyrri þrýði,
lengur ekkert ljós þig gleður,
lífs þíns sól í haf er sígin.

Hret og frost ei fékk þig slegið,
—fjötrar halda grimmum vetri,—
önnur forlög, ekki betri
að þér hafa í leyni vegið.
Var það einhver eitur-tunga
er um rætur þínar sleikti?
—Lífsprótt oft og vilja veikti
vorsins barni, ormsins stunga.

UNNUSTAN

Nú hljótt er alt, nú heyrir enginn þys,
nú hafa flestir öðlast væran blund,
á austur-himni brennur mánans blys.
Nú bý eg mig á ástvinar míns fund.
Það sér mig enginn, ein eg reika hljótt
að ægi köldum, þar sem báran hlær,
og launmál hjartans les hin þögla nótt,
en líksöng vorsins þylur aftan-blær.

Hér fram við tangann síðsta sinn eg leit
hann sundtök þreyta öldum hafsins gegn.
—Um þennan atburð enginn maður reit,
og engum var hann nema stundar-fregn. — —

Hann horfði á land, og leit hvar stóð eg ein,
og lífs-þrá sá eg skína í augum hans,
hann neytti hinstu orku,—en aldan gein
og örendum hún fleygði honum til lands. — —

Ó himinljós, hví horfið þið mig á
svo hljóð og döpur. — — Þetta er brúðkvöld mitt.
Nú á eg bara eina hulda þrá
minn ástvin kær: að finna ríkið þitt.
—Eg veit þú kemur, vísar mér nú leið
og vefur örmum, hvíslar hljótt að mér. — —
— — Nú snertir nóttin bjarta, hlý og heið
mitt hjarta. — — Hvílík sæla að fylgja þér. — —

— — — — —

Og röðull hóf sig hafsins öldum frá,
á himin-tjöldin gullnum roða sló.
Er dagsins gyðja værum blundi brá
þá brosti alt um loft og jörð og sjó.
Við flæðarmál þá lá með brostnar brár
og bros á vör, hin unga silkirein,
og geislar röðuls glóbhart skreyttu hár,
en grát-ljóð báran kvað við unnar-stein. — —

VORLJÓÐ

Nú brosir alt um láð og lög,
og lífið öðlast krafta nýja,
er sólin gæisla sendir hlýja,
af svefni vakna lækja-drög.
Og fjötra brýtur fljótsins alda,
hún "Frosta" vill nú heftir gjalda,
þó áður væri hún veik og rög.
En fossinn trausta hristir hlekki,
af hömrum brýst í úða-mekki,
svo endurhljóma hans hjartaslög
frá nærliggjandi hálsu, hjöllum
og hömrum, gnípum, jöklum, fjöllum,
en dverga truflast höndin hög,
er þöglir hlusta þeir á fossa sönginn,
sem þrengir sér um lokuð kletta-göngin.

Nú lifna blóm um börð og hlíð
og baða sig í daggar-tárum,
því gleymt þau hafa sorg og sárum
og sólhvarfanna grimmu hríð.
En fuglar líða á loftsins öldum
mót logagyltum skýja-tjöldum
og syngja vorsins vonljóð þýð.
Af hafi líður léttur svali,
hann leikur sér um fjöll og dali
og veitir svölun landi og lýð.
En þó mun vorið völdin missa
og vetur napur rósir kyssa
og fuglar heyja á hjarni stríð.
—Er vorið kveður, vikna blómin ungu,
og vonar-ljóðið deyr á fuglsins tungu.

ER SÓLIN HNEIG. — —

Er sólin hneig að hafsins blárri rönd
og hinstu geislum sló á jökultinda,
en gullnum roða sveiptist sær og lönd,
þá sat eg einn og knýtti blómstur-linda.

Og aftan-blærinn létt í laufi þaut,
og lindin söng með töfra-rómi snjöllum,
eg hrifin varð,—mitt hjarta gleði naut,—
í hennar skæru, þýðu tónaföllum.

Þá heyrði eg andvarp hægt að baki mér:
“Eg hefi ei lengur styrk að lifa og þreyja,
en vona að hann, sem veikleik allra sér,
af vizku sinni leyfi mér að deyja.

Eg sé í andans ljósi liðna tíð,
er lífs míns tré stóð grænu skróði hulið.
En nú er komið hörku-frost og hríð,
og háa tréð það liggur sundur-mulið.

Þess fúnu rót ei framar græða má,
hún fær ei lengur nokkurn ávöxt borið,
en liggur þakin þykkum ís og snjá,
sem þiðnar ekki fyrri en kemur vorið”.

Hann stundi þungt,—svo heyrðist ekkert hljóð,
hans hjarta brast, og lausnar-stund var fengin.
Með sterkri von hann vegu andans tróð,
þá vegu sem að þekkir enginn—enginn.

En eg var sviftur sálar-ró og frið.
Eg sé í anda þreyttan, fallinn bróður,
og hvert sinn er eg heyri lækjar-nið
í hjarta mínu er kveðinn dánar-óður.

ÓRAR.

Nú byrgir húmið höf og lönd,
og hljótt er alt á fold,
og maðkur felzt í mold,
en hjarðir út um hlíf og mó
nú hvíldar njóta í ró,
í austri mænir máni fjalls við rönd.
Og sofandi þrösturinn situr á grein,
og sólblómin döggin kyssir,
og logn-aldan faðmar sinn fjöru-stein
en fellur, og tökin missir.

Nú blundar öld á beði rótt
og bjarkir hneigja grein;
nú gleymast gjörvöll mein—
því svefninn rekur sorg á braut
og sigrar hverja þraut.

Eg tigna þig, ó, töfrum búna nótt.
Þú vekur það bezta sem býr mér í sál
en bugar alt ljótt og rotið,
og þýðir mér alheimsins eilífa mál
sem áður eg fékk ei notið.

Nú finst mér lífið létt og hjart
um ljúfa nætur stund.
Í laugum skógarlund
með léttu geði yrki eg óð.
Hin aldna Njóla er fróð
og segir mér svo ótal, ótal margt.
En kveldstjarnan blikar í bláeimnum hljótt,
hún boðar mér hulinn vilja. — — —
Ó, þroskaðu skilning minn þögula nótt,
mín þrá er: að lifa og skilja. —

Mig grípur sterk og stjórnláus þrá,
eg strengi bærast finn,
mér titrar tár á kinn,
eg veit ei hvað því valda má.
eg vini þykist sjá,

sem löngu burt mér liðnir eru frá.
Frá stjörnunum smáu þeir stara til mín
svo stiltum og björtum augum.
Hvort búa þeir uppi þars bláljósið skín
í blikandi himin-laugum?

Ó, djúpa þögn hví anzarðu ei?
Þú átt þó sjálfsagt mál.
Gef svölun þyrstri sál.
Eitt orð um lífsins leynda ráð,
— — einn lítinn geisla af náð. — —
Hvar lenda um síðir lífsins veiku fley?
Hví ertu svo dularfull, þungbúna þögn?
Þú þorir víst ekki að mæla?
Eg trúi ekki mannanna sögusögn,
því sagnirnar flestar tæla. — — —

1903.

ÞRUMUSKÚR.

Það skyggir,
og loftið það sortnar, og sólin hverfur,
það syngur í runni, en bjarkirnar veina,
og öldurnar rísa, en rekast á steina
svo rjúkandi brimlöðrið klettana sverfur.
Og sléttan er öldótt sem úfinn sjár,
af átökum vindarins grasið sig beygir.
Úr hafinu risinn er bakki blár,
hann brúnþungur skallann mót himninum teygir.
Og rósirnar fölna, og blómin þau blikna,
og blágresið titrar, og stráin þau vikna.

Það lygnir,

en kolsvartir flókar um loftið sér leika,
þeir liðast í sundur með háreysti og skarki,
þeir teygjast og engjast með tröllslegu harki
svo titrar og skelfur vor plánetan veika.
Og logandi eldrúnum loftið er skráð,
sem leiftra svo snögg að þær varla má eygja.
Nú goða-reið hafin um loft er og láð,
þau ljónfráa gæðinga um himininn teygja,
og logandi gneistar úr hófunum hrökkva,
er hestarnir skýþakta loftvegu stökkva.

Það rignir,

sem beljandi flóðalda brjótist um heiminn,
það brakar í skýjum og dunar í hæðum,
það bunar úr skýjanna offyltu æðum
og eldingar rafkveiktar lýsa um geymninn.
En jörðin hún drjúpir svo þögul og þreytt
sem þróttlömuð hetja í óvina höndum,
er frelsi sitt þráir, en nær ekki í neitt
sem nauðunum létti svo komist úr böndum.
Hvert sund virðist lokað, þó lífsþráin vaki
sem lýsandi röðull að hreggskýja baki.

Það birtir,
og sólin hún brýst undan hreggskýja hjúpi,
og himinninn verður svo fagur og blíður,
það blæs yfir jörðina blævari þýður
og blómin sig teygja úr regnflóðsins djúpi,
en fugarnir hefja sinn fegursta söng,
og fiðrildin smáu við rósirnar mynnast,
en fossarnir klettanna þruma í þröng,
og þykir oflítið á hlekkina vinnast.
—En skilmálar lífsins og alheimsins anda
í eldlitum regnbogans málaðir standa.

VORKOMA

(Við nótur)

Heiðist loft og hlýna dagar,
hörpu stillir vorsins dís,
blómum skríðast blásnir hagar,
burt er horfin vetrar-ís.
Kveður foss í kletta-þröng
köldum rómi, dægrin löng.

Vorsins raddir viðkvæmt óma,
vekja sérhvert fölnað strá.
Náttúrunnar háu hljóma

heyrir alt, um fold og sjá.
Röðull kyssir Ránar-fald,
roðnar loftsins bláa tjald.

Risamyndir reginfjalla
rísa hátt við sjónar-baug,
líkt og vildu höfði halla
himins inn í bjarta laug.
Kalla: Hærra í heiðið blá,
hærra og lengra viljum ná

ÓYNDI.

Fest eg fæ ei yndi
fjærri ættar-högum,
alt þar lék í lyndi.
Ljóðum, rímum, sögum
undi eg oft á kvöldum
alt frá byrjun vöku,
lærði af mömmu minni
mína fyrstu stöku.

Langur varð ei vetur
vorhugsandi barni:
Álfa-danz og draumar
drógu kulda úr hjarni.

Leiftur Norður-ljósa
langar stytta nætur,
fyrir frost og hríðir
fullar greiddu bætur.

Vorið var þó kærri,
veitti sælu meiri.
—Finst mér enn í fjarlægð
fyrstu lóu eg heyri.—
Vorsins hörpu-hljómar
hríð og vetur bundu,
fjötrum föstum reyrðu,
—fjólum skryddu grundu.

Hér eru engir álfar,
enginn "Huldu-klettur",
Ok, né Eiríksjökull,
—alt eru tómar sléttur.—
Alls er yndis varnað,
Ísland, barni þínu,
utan eins:—Þú lifir
æ, í hjarta mínu.

BROS.

Eitt kærleiksbros, það eykur yl og ljós
og ísum-bundna þíðir hjarta-rót,
það endurlífgar liðna gleði-rós
og leiðir hugann sælu og friði mót.

Eitt kuldabros, það kveikir haturs-bál
sem kólnar ekki þó að líði frá,
það tætir burtu tilfinningu úr sál,
sem tími ei nokkur endurvekja má.

Eitt kærleiks bros, það kveikir líf og fjör
og kjark og nýjan þrótt í lífsins stríð,
það breytir dýpstu sorg í sigur-för
og sýnir inn í hulda dýrðar-tíð.

Eitt kulda bros, það beygir hrygga sál
og byrgir skugga sérhvern geisla-staf,
það breytir friðar-söng í sorgamál
og sökkvir von í örvæntinga-haf. — —

Í ELÓMAGARÐINUM

Lífs eru slitnar flestar festar,
fjötrar hjartað kaldur treginn:
Vonir mínar viltust flestar
vetrarins og kuldans megin.

Nú hefir þú, mín rósín rauða,
roða gefið, kinnum mínum,
lífsþrá vakið, varnað dauða
viðmótið í augum þínum.

Finn eg vel að vor er liðið,
veit að sumar-nætur fækka.
Bráðum opnast hinsta hliðið,
heiðið fölnar,—skuggar stækka.

En ef biðin eitthvað lengist
eg skal hlúa að rótum þínum.
—Þú munt verða sjálfsagt, seinna
sumar-prýði á legstað mínum.

HARPAN MÍN.

Eg átti mér hörpu, sem hljómaði skært
þó hefði hún strengina velka,
og ekkert var til sem mér fyndist ei fært
á fáhljóma strengina að leika,
því leið mín var blikandi blómskrúði hulin,
—en bak við það kaldráða nornin var dulin.

Og lífsblómin hurfu sem strá fyrir straum,
eg stingst nú af þyrnbroddum sárum,
mig langar í einrúm frá ginnandi glaum,

að gráta þar svölunar tárur:
Þú horfin ert bernska, með brosmildi þinni,
og brostinn er strengur í hörpunni minni.

Því skuluð ei undrast þótt heyrið nú hljóm
frá hörpunni sorgþrunginn líða,
mig langar að gefa ykkur glaðværan óm,
svo gleymið þið harmi og kvíða,
en lífið á ekkert í aleigu sinni
sem umbæti strenginn í hörpunni minni.

En loks þegar hrökkva mín hÉrvistar-bönd,
—ef hjarta mitt dísirnar stilla,
og finni eg að lokum þau framtíðarlönd
í fjarska er eg þykist nú hylla,
þá kann vera að einhvern mér kæran eg finni,
sem knýtt geti strenginn í hörpunni minni.

FYRSTA KVÆÐIÐ MITT.

(1897)

Nú hækka vindar hásan róm
og hnígur sérhvert vorsins blóm
því napur nálgast vetur,
og litum bregða laufin smá
er líf og dauði takast á.
—En herlög haustið setur.

Ó, ljúfa vor með ljós og blóm
hví líða þarftu slíkan dóm,
mót helju stríð að heyja?

Hví bliknar alt sem fegurst finst,
hið fagra tré sem rósinn minnst,
alt dæmt er til að deyja.

Eg kveð þig hryggur vinnhlýtt vor,
þú veitt mér hefir kjark og þor,
og fagra hugsjón fengið.
Þú vitjar aftur hingað heim,
úr helju leysir frosinn geim
og klæðir kalið engið.

NÝRRI KVÆÐI

**TIL SÉRA RAGNARS og FRÚ ÞÓRUNNAR
KVARAN,**

(Við heimför þeirra til Íslands, 14. ágúst 1933)

I.

Hörð var hríð,
hvein í spjótum
skíðust skjaldarendur,
brotnuðu brynjur,
brustu hjálmar,
örðugt var viðnám að veita.

Fátt var lið,
féndur margir,
lítil sigurvon sýndist.

Þungur var hugur,
þungur fótur,
en hjörtun kunnu ekki að hræðast.

Glotti afturhald,
geystist til víga,
hugðist frjálslyndi fella.
En norður við íshaf
ættlandið bjarta
horfði á hrikasennu.

Mælti ættland vort:
Má eg ei lengur
afskiftalaust hér láta.
Glæsímann,
glæsikonu
vil eg vestur senda.

Ragnar og Þórunn
ráðist til farar,
veitið frjálslyndi að vígum.
Göfuglyndari
og gæfusamlegri
á eg enga niðja.

II.

Birti um lög,
birti á fjöllum,
skreyttust skýja-borgir.
Fagnaði Vínland
vesturkomu
Íslands ítrustu niðja.

III.

Stórt var starf,
stórir hugir,
undanhald þektuð þið eigi.
Fylkja nú þétt
um foringja góða
sigri hrósandi sveitir.

Ei munu spor
ykkar týnast:
Bjart er um ykkar brautir,—
vísa þau veg
til vonalanda
viltum vegfarendum.

Þökk fyrir komu,
þökk fyrir starf,
þökk fyrir veruna vestra.
Fyrr munu fyrrast
fjöll og dalir
Íslands, en ykkur við gleymum.

Eyjan í austri
ykkur mun fagna,
bjóða velkomin bæði.
Fylgja ykkur heim
hljóðar brautir
hugir vina að vestan.

TUTTUGU OG FIMM ÁRA STARFSAFMÆLI
SÉRA RÖGNVALDAR PÉTURSSONAR
(Slitur úr ávarpi).

I.

— — Oss langaði að heiðra þig, langaði að geta
þó látið þig sjá, að við kynnum að meta

þann mann, sem hefir á merkinu haldið,
þann mann, sem hræddist ei kúgunar-valdið,

en fjórðung aldar stóð fremstur á verði,
með fánann á lofti og brugðnu sverði,

og brá ekki hót þó hundruð biði
mót hverjum einum af voru liði,

en mútur og hótanir, hræsni og lýgi
lét hrökklast úr margra alda vígi,

sem leit ekki um öxl eða hopaði á hæli,
þó hjallarnir nötruðu af útburða væli,

og fór aldrei krók, þó kelda biði,
en komst samt yfir með fylktu liði,

og vildi æ reyna að “brjótast það beinna”,
mót brekkunni hærri,—það gengi ei seinna,

þann mann, sem ætíð var áhlaupi búinn,
og óð yfir fljótin,—ef skaddaðist brúin,

og stóð æ á verði, sem vissi um friðinn
er varaði oft skamt, þó sett væri griðin,

svo, þó klukkan hjá Rússum yrði eitt,
og okkar tólf,—það sakaði ei neitt,

því fylkt stóð liðið, og fremstur á verði
var foringinn góði, með brugðnu sverði.

II.

Íslands ágæti son,
gafst oss vorhug og von,
veittir birtu um kofa og höll.
Þor og fjaðrir og flug
gafstu fjötruðum hug.
Heimsku og lýgi þú haslaðir völl.

Braust þér braut yfir fjöll—
barðir bergrisa og tröll,
krókaleiðir þú kunnir ei við—
beint mót birtu og sól,
beint að víðsýnis hól,
þar sem blasti við sannleikans svið.

Kletta og klungur í smátt
klaufstu Þórshamri þrátt,
flugu neistar svo felmtri að oss sló.
Blekking skjálfandi skreið,
—vildi ei verða á leið
brautryðjandans, sem hlífðarlaust hjó.

Oft var létt okkar lið,
fáir frændur við hlið,
þorðu fæstir að fara þá leið.
Þér mun þyngt hafa spor,
æ er þraut okkur þor
þangað sækja, er heiðríkjan beið.

Eftir fjórðung úr öld
engin greidd verða gjöld
þeim, sem gaf okkur hugdirfð og von.
Má ei meta til fjár
alt þitt starf, öll þau ár,
Íslands hugdjarfi, frjálsborni son.

12—7—1925.

VORMORGUN.

Nóttin hraðstífg og hljóð
kveður himin og jörð,
brosa hálfvöknuð laufin á trjánum.
Golan líður svo létt
gegn um limprúðan skóg,
og sér leikur um sléttuna á tánum.

Yfir sofandi sveit,
þar sem silfurbjört dög
bíður sólar hjá dreymandi rósum,

breiðir ároðinn glit,
nú mun eyglóar von,
stendur austrið á dagkyrtli ljósum.

Er ei unun að sjá
hvernig ársólin rís
yfir algræna skógarins runna?
Rúnum rökkursins burt
stekkur röðulsins skin,
kyssir rósanna daggvotu munna.

Nemum staðar um stund
þar sem strjálbygðin dvín,
þar sem sléttan og skógurinn mætast,
þar sem elfunnar nið
blandast andvarans ljóð,
þar mun eitthvað af draumunum rætast.

Hér er hugurinn frjáls,
ekkert hark eða strit,
hér er himinn bjartari og stærri.

Opnast ódáins hlið,
blasir eilífðin við.
Allur heimurinn fegurri og kærri.

— — —

Fagra frjóvgandi vor
láttu fyllast hvert spor,
svo að ferillinn blómum sé þakinn.
Breiddu hlýjandi hönd
yfir huga míns lönd,
klæddu hrjóstrin sem eru þar nakin.

MAÍ.

Hver sólgeisli verður að söng í dag,
því sumarið færir mér nýjan brag,
og andvarinn syngur sitt ljúflings lag
um ljósið og daginn.
Sem afmælis-ljóð verður litskrýdd mörk,
sem lifandi vera hver grænlædd björk,
en draumheima litskrúð
legst yfir sléttuna og bæinn.

Nú titrar hver strengur, sem tilveran á,
hver tónn öðlast mynd, sem er göfug og há.
Að hástóli lífsins nú leitar hver þrá
mót ljósinu bjarta.
Nú sefast hver harmur er hugraunir bjó,
og hugur sem aldrei fann neinsstaðar ró,
í draumsælu blundar
við alheimsins eilífa hjarta.

FYRSTI VORGEISLINN.

Öll voru lokuð andans hlið,
inni mókti sálin.
—Sopin síðsta skálin.—
Þoka huldi hugar svið.
Hjartað svaf og dreymdi frið,
Alt var tvístrað andans lið,
engum greiddur málinn.

Yfir sölum auðum lá
einhver værðar-glýja,
miðlungs mollu-hlýja.
Það var líkt og úthverfa á

öllu er sálin heyrði og sá.
Hún átti aðeins eina þrá:
út að mega flýja.

Vorsins geisli gegnum braust
grindum þakta ljóra,
skelfdi Skottu og Móra.
Fékk þá sálin fjör og raust,
freðið söng úr læðing haust,
opnaði sérhvert andans naust,
öldu leysti jóra.

Hjarir og lása af hliðum braut,
hjartað vakti af dvala.
Veitti inn vorsins svala:
Blómguðust bólar, hjalli, laut,
—hugurinn glaður lífsins naut,—
Litina bláu loftsins skraut
léði hliðum dala.

VIÐ VATNIÐ.

Eg hlustaði á sönginn þinn sæta
svanur, í morgun er röðullinn hló.
Mér fanst hann þig friða og kæta,
þó fann eg að harmur í tónunum bjó.

En söngur þinn sársaukann linar
og sefar þann harm, er í brjóstið þig sker.
Hann berst til þíns burtfarna vinar,
sem biður án afláts til guðs, fyrir þér.

Og aftur þú færð þínar fjaðrir
og flug, sem mót himni og sólu þig ber.
En það eru aftur til aðrir
sem aldrei fá mátt til að lyfta sér.

— — — — —

Hver fugl, sem er sneiddur fjöðrum,
hann færir mér harm, sem eg með honum ber.
Því alt sem er sársauki öðrum
á eitthvert bergmál í hjarta mér.

ISLENZKI SMALADRENGURINN.

I.

Þú gengur frjáls um fjöllin þín.
—Þig fjötrar enginn tízku bragur.—
Jafn sæll er morgun-sólin skín
og síðast þegar kveður dagur.
Er aftan-blærinn kyssir kinn
og kvöldsól fjöllin geislum þekur,
þá snertir eitthvað anda þinn
sem ótal þrár í brjósti vekur.

II.

Við sól og regn í sátt þú ert,
og sunnan-vind og norðan-garra.
Þau hafa öll þitt hjarta snert.
Á holtisins auðn og millum kjarra

þú söngst með “Norðra” sigurlag,
er sókn og vörn gekk jöfnum höndum,
en auðnin geymir ein þann brag
við yzta tanga á gleymsku-ströndum.

Þú finnur ólga æskublóð
í æðum þegar Norðri kveður.
Þú skilur orðið hvert hans hljóð
og hlakkar til hann “gangi í veður”.
Að reyna fang við frost og byl
og fjúk og hríð, er ungs manns gaman.
Þú veizt þau hafa hlýju til,
—Þið hafið margoft leikið saman.—

Þeim lætur vel að leika grátt,
og löngum er ei vægð að finna,
en hjá þeim fékstu mestan mátt
og magn og stæling vöðva þinna.
Og svo er æskan ávalt til
að etja kappi, sigra og vinna,
hún hræðist hvorki hríð né byl
því hún á enga vörðu að finna.

III.

Og þegar bjartur röðull rís
úr rekkju, fyrsta sumar-daginn,
og Suðri, Vor og Sólar-dís
þér syngja ljóss og gleði braginn,
og fyrsta vorsins bjarkar-blað
við blæinn þýða fer að hjala,
á þessum hljóða, helga stað
þú heyrir drottinn sjálfan tala.

Og gott er þá að geta frjáls
og glaður heilsað vorsins blænum,
en bera ei neina hlekki um háls
er heiðin skríðist kufli grænum.
Því mestan unað æskan hlaut,
—þá uxu blóm í hverju spori,—
er gekk hún óháð eigin braut
með álfum ljóss,—mót sólu og vori.

VORVISUR TIL ÍSLANDS.

Bjart er yfir öllum
Íslands tignu fjöllum,
gyllir sólin grund og dal.
Danza álfar allir,
óma Dofra-hallir,
hvíslar blær í bjarka-sal.

Hraun og vellir hlæja,
hjúpar iðgræn blæja
móa, engi, tún og tó.

Fossar strengi stilla
straumnið loftið fylla
inst frá heiði og út að sjó.

Fuglasöngur sætur,
sól og bjartar nætur,
fylla hjartað friði og ró.
Æskan á þar heima,
aldrei má hún gleyma
birkirunni, berjamó.

Vorsins vindur þíður
vestan hafið líður,
kystur Vínlands vænu strönd.
Okkar kveðja er hann,
ástarhugi ber hann,
eining, von og bræðra-bönd.

Arfi Íslands hljóður
andans Berurjóður
þráir látlaust ár og öld.

Kýs þar helzt að heyja
hinstu þraut—og deyja,—
þegar loksins kemur kvöld.

Upp frá leiðum lágum
landnemanna sjáum
stíga bjartan bjarma í geim:
Birtir yfir öllum
Íslands tignu fjöllum.
—Feðra raddir heimta oss heim.—

SUMARLOK.

Í gær var sléttan græn.
Í gær var sólin hlý.
Í dag er grasið grátt
og grimm í lofti ský.

Í gær söng fuglinn glatt
á grein, sem laufguð var.
Í dag er harpan hljóð
og horfið lauf og bar.

Í gær bjó gleði í sál.
Í gær var alt svo bjart.
Í dag er hrygð í hug.
—Í hjarta myrkur svart.

HAUSTNÓTT.

Líkt og deyjandi von
legst nú haustnóttin hljóð
yfir hauður og sæ.
Kveður útfarar-ljóð
golan grafnepju köld.
Drúpa grátandi ský.
Hjúfrast hálfnakín björk
faðmi haustmyrkurs í.

Sefur syrgjandi fugl
hvar sem sæluhús gefst.
Hrollsins hrikaleg mund
yfir hvílu hans vefst.
Linar sviða í sál
gömul sóldrauma fjöld.
—Frá þeim yljur oss æ
sérhvert ógæfu kvöld.

SNJÓR.

Dapur og hljóður, draumi skáldsins líkur,
deyjandi blómin kemur þú að friða,
og mjúkum höndum sáran læknar sviða.
Sölnaða jörð í nýjar klæðir flíkur.

Gott á hver jurt, sem fær í friði að dreyma
við faðm þinn, snjór, og hlýju þinnar nýtur,
sem aldrei vetur augum brostnum lítur,
en öðlast það að mega sofa og gleyma.

Og þú átt gott að bíða vorsins bjarta,
sem bráðum þig á arma sína tekur
og kuldann burt úr sjálfs þíns sinni hrekur
og svæfir þig við náttúrunnar hjarta.

JÓLANÓTT.

I.

Nú vaknar hver minning er mannshjartað á,
sem morgunsins ljós verður hrím-nóttin grá
er lá yfir sálu og sinni.

Það birtir úti og inni.

Frá kirkjunum hljóma hátíða-ljóð,
í hugunum tendrast hin kulnaða glóð.
En hálf-gleymdar hugsjónir rísa
Úr helkulda-læðingi ísa.

II.

Blundar fold í faðmi vetrar köldum,
fölnur dagur lengst í vestri sefur.
Leika fjölbreytt ljós á himin-tjöldum,
leiftur-glampi daufur foldu vefur.
Norðurljós í næði húmsins glitra,

nær og fjær þau vefja sig og teygja,
breikka, lengjast, brosa, fölna, titra,
brotna, hníga, eyðast, kulna, deyja.
—Blaðlaus runnur brosir kalt og stynur.

Auðn og slétta fanna vafin feldi
fjötra hugann sterkum gleynsku-böndum,
fylla hjartað undarlegum eldi,
ögra manni að gleyma numdum löndum,
kveikja óró inst í hugans djúpi,
ótal myndir draga fram á sviðið:
—flestar reifðar myrkum móðu-hjúpi,—
minningar um það sem nú er liðið,
æfintýri einstaklinga og þjóða.

Hljóður máni hjúpast mekki skýja,
hér og þar sjást stjörnuljósin blikka.
Dökkir skuggar færast saman, flýja,
flökta, dreifast, eyðast, stökkva, hika.
Líkt og hermenn blóðs á velli bíði
bundnir valdi þess er fyrir ræður,
eigi von á ógurlegu stríði,
einangraðar vonarlitlar hræður,
trú á sigur lömuð, djörfung dáin.

Glitrar fönn er geislum stafar máni
gegnum rof á þykkum skýja-feldi,
er sem jörðin fái ljós að láni
lengst úr fjarru, huldu dýrðar-veldi,
aðeins stutta stund, þá byrgist rofið,
stilt og hljótt er dregið fyrir gluggann.
Nú mun verða í næði húmsins sofið,
nýir draumar fæðast.—Gegn um skuggann
leitar andinn æ að nýju rofi.—

III.

Þó vakni hver minning er mannshjartað á
og morguninn lýsi,—er haustnóttin grá
sem býr oss í brjósti og sinni.
—Það birtir svo seint þar inni.—
Og kirkjunnar helgustu hátíða-ljóð
þau hita aðeins snöggvast vort kólnaða blóð.
En bjarminn í austri er eg eygi
er upphaf að nýjum degi.

ÞÚ HEFIR SÝNT MÉR SUMAR.

Þú hefir sýnt mér sumar,
sól og bjartar leiðir.
Hjá þér urðu og eru
allir dagar heiðir.
Himins birtu bláa
barstu í augum þínum.
Ljós, sem æ mun lýsa
leiðum yfir mínum.

Þú hefir vonir vakið
viljalaus hjarta.
Hrakið mér úr huga
húmið nætur svarta.

Þyrna af brautu borið,
blómum veg minn þakið.
Gefið þrek að þreyta
þyngsta Grettis-takið.

Hljóður hörpu-strengur
hlýddi þínum vilja.
Líf í litum nýjum
lærði eg að skilja.
Skarlats-bjarmi skreytti
skýin rosa svörtu.
Þar sem fals var fyrri
fann eg mannleg hjörtu.

Þegar efinn ægði
öllu lífi mínu,
fann eg frið og vissu
fyrst í brosi þínu.
Lönd í ljósi björtu
leit eg fyrsta sinni,
—eilíffö ævarandi,—
eftir bending þinni.

VIÐ SKÁL.

Já, notum þessa stuttu gleði-stund,
og styrkjum hjartað, Bachusar á fund
við skulum ganga og gleðjast vinur minn,
og gullnum veigum fylla bikarinn.

Því áður en varir æsku slitnar flík,
og ellin kemur, líkt og pólitík,
með skrum og raup, og skorpna brá og kinn,
og skalla og hærur,—allan djöfulinn.—

Þá er of seint að hrópa: Hingað, skál.
þá heltist tungan, æsku slokknar bál,

og hinsti gleði-geislinn rennur út
sem grugg úr tæmdum átta-potta kút.

Og svanni, vín og óður, deyr þá alt,
og andinn sljófgast, blóðið verður kalt,
og líf og heimur missa form og mynd.
—Já, mikil bölvun var sú erfða-synd.

Svo notum tímann, þessa stuttu stund,
og styrkjum hjartað, Bachusar á fund
við skulum ganga og gleðjast enn um sinn,
og gullnum veigum fylla bikarinn.

17—9—32.

BEITARHÚSIN.

Um jólaleyti er jafnan margt á sveimi,
er jötnar bæði og tröll sig færa í auka,
og þá er leikið dátt í drauga-heimi.
Að dyrabaki í skugga álfar bauka.
Við beitarhús oft smalinn komst í krappann,
og klóraður og marinn tíðum slapp hann.

Svo leið, unz fanst hann lemstraður og marinn.
Á litinn var hann svartur bæði og rauður,
og sundur voru flestöll beinin barin.

Þeir báru hann heim. En hann gekk aftur dauður.
Og seinna er hann sást í fylgd með “Móra”,
var sauða-mönnum ekki holt að slóra.

Svo jókst hún sveitin æ sem árin liðu,
unz enginn sauða-maður fékst á bæinn,
og smalalaus þar beitarhúsin biðu,
þar beiglaus enginn gekk, er stytti daginn.
Þeir hurfu, er þangað fóru vilja fúsum.
Loks fékst ei neinn að gegna að beitarhúsum.

En síðast kom þar Syrgis-dala smalinn,
þá sýndist fyrst að manna höldin bættust,—
þó leið sem andvarp, yfir þveran dalinn
er illmenskan og reimleikarnir mættust.
Sem örlög þjóðar hefði í hendi sinni
hinn hrikavaxni, gæfulausi slinni.

Við útför hans, sem ei var langt að bíða,
þar enginn syrgði,—fúlmenskan var hnigin,—
en hugir manna fylltust felmtri og kvíða,

í fylgd við reimleikana bættist lygin,
svo vit og hreysti varð í sölur leggja,
ef verða skyldi bani þeirra tveggja.

En Grettir—afl og hyggja heillar þjóðar—
þá hóf sitt starf, að kveða bæði niður.
Á sjálfs sín kostnað sá hann ráðið óðar,
og sigur hans varð lýðsins nætur-friður.
En gæfu horfinn, hvergi naut hann friðar,
—og hetju-öldin frónska, gekk til viðar.

VIÐ VEGAMÓT.

Í spítala ganginum glætan
rétt glórði, því komin var nótt,
og allir sem viðþoli undu
í auðmýkt sváfu rótt.

Í síðhempu svartri gengur
sálnahirðirinn þar,
og staðnæmdist inni hjá einum
sem aðeins var slokknandi skar.

Og klerkurinn röddina ræskti,
og rétti út blessandi hönd:
"Í nótt muntu sigla sjóinn
að sælunnar fögru strönd.

Að frelsa þig, frið þér að gefa
og fjötrana slíta af þér,
er ætlan mín, ungi maður,
ef aðeins þú trúir mér.

Þó sál hennar fengi eg ei frelsað
né friðað hinn ólgandi sjó
er svall þar, þér sjálfum nú bjarga,
—í syndinni hún lifði og dó.—

Og alsælu áttu í vonum
í Abrahams skauti í nótt,
ef iðrast og afneitar henni
með öllu,—þá sef eg rótt."

“Eg unni henni prestur,—já einni,
hún átti mitt líf og sál,
svo til hennar fer eg nú feginn
og fagnandi geng á bál.

Það verður mér vordraumur fagur
í Víti henni að dvelja hjá.
Og hjartað er heitara en bálið ,
svo hitinn ei sakar þá.

Svo farið nú prestur í friði,
þér frelsið mig ekki í nótt.
Eg albúinn er nú að ganga
á eldinn. — — Þér sofið rótt.”

VERTÍÐARLOK.

(Tileinkað minningu Jóns skálds Rúnólfssonar)

Eg sá þig hníga á hinstu stund
með höndina kreppta og lúið bakið,
með lamaðan vilja og und við und,
í augunum vonleysi.—Grettis-takið
hið síðasta óx þér í augum
með æskuna slokknaða í taugum.

Þú varst nú svo aleinn. Í svip þér eg sá,
að sigurvon deyjandi á skari blakti,
en bak við það sorgin og söknuður lá,

er sviðann að nýju í hjarta þér vakti:
Að hníga frá hálfunnu verki,
og haldið ei fá þínu merki.

En æfin var liðin og engin laun
þér úthlutuð voru,—að séð eg fengi.
Á enni þér letruð var raun við raun,
og rósemdin horfin, sem áttir þú lengi.
Því eitt var nú orðið þér brýnast:
að ýta frá landi,—og týnast.

En til hvers var komið? Og til hvers gist?
Og til hvers var farið? Og hvar átti að lenda?
Og hvað var það annars, sem hefðir þú mist
að hafa aldrei fæðst? Nú var leiðin á enda.
Með vonleysi og söknuði sárum
að síðustu kvatt var,—og tárur.

Og var þá ei betra að vera ekki neitt,
en vakna og stríða, og falla að lokum?
Þú gæzt ekki hvort sem var stýrt eða sneitt

hjá straumum og annesjum, mannlífs í þokum.
Og nú var þó bátur þinn brotinn
og bitinn hinn síðasti þrotinn.

En svarinu er gafstu, eg gleymt ei fæ,
það greip mig sem elding: "Eg er nú á förum,
og hirði ekki neitt um hvort höfn eg næ,
né heldur um breyting á lífs míns kjörum.
Eitt augnablik sælu og sorgar
eg séð hefi,—og lífið það borgar."

Sept. 1930.

HRINGJUM GLÖSUM.

Hringjum glösum, vínið vekur
von að nýju döprum hug,
burtu drunga og doða hrekur,
draugum öllum snýr á bug.
Hringjum glösum, syngjum saman,
söngur vekur líf og gaman.
Öl á borði, öl á könnu, eykur dug.

Heyrið hvernig hörpu-strengur
hjatna vorra ómar þýtt.
Nótt er dagur. Glatt nú gengur.
Gigtin hverfur. Alt er nýtt.
Þegar allir syngja saman,
sorgin einnig snýst í gaman,
—jafnvel áttætt andlit verður aftur frítt.

GAMLI BIKARINN

Enginn vita æfi má
fyrir en hún er farin hjá.
Sannast þetta öllum á.

Þú varst eitt sinn nýtur, nýr.
Eitthvað gott í öllum býr,
rétthverfan ef rangt ei snýr.

Marga rjóða meyjar-vör
kystir þú, en kærleiks-svör
gaf á móti æskan ör.

Mjúkir fingur fast um þig
viljuglega vöfðu sig,
hófu þig á hætta stig.

Augu stöðu á þig blá.
Var þér ekki órótt þá?
Líkt og hjartað hætti að slá?

—Eitthvað líkt í öllum býr:
Sjálfan þig þú sjaldnast flýr,
þó að opnist allar brýr.—

Nú er önnur æfin þín:
Krók-hillan er kytran þín.
Eldabuskan ástmey þín.

Engra vita æfi má
fyrir en öll er farin hjá. — — —
— — — — —

AÐ DAGSLOKUM

Háll er vegur og hætt við falli,
hræða mig forlög, vekja æði.
Brjóstið næðir í norðan-gjósti.
Nóttin er dimm og langur flóttinn.
Örmagna sál er sem á förum,
sorgir steypast um hugar-borgir.
Langar mig helzt að leysast fengi
lemstraður andi úr prísund fremstri.

Flúinn er svefn og friður búinn.
Fjötruð er sálin, klædd í tötra,
bíður nú hreld að lífið líði.
—Lognið er kærast hríslum bognum.—

Stormum barinn og stunginn ormum
stynur nú skróðlaus aldinn hlynur.
Rótin er kalin, fúinn fótur,
falla mun brátt.—Það nálgast kallið.

Æðandi haf og öldur hræða
einliða á bát, og valda meinum.
Lending mun verða helzt af hending
hinumegin, því fátt er vina.
Efa eg samt að aftur gefist
önduðum líf á fegri löndum.
Sekum er kærri að sofa en hrekjast,
svefninn er betri en fyrirgefning.

HAUST

Haustið er komið, sjá bliknandi bíða
blaðlausar eikur, í faðminum hlíða.
Kvatt hefir sumarið kossinum hinsta.
Kvíðir bliknuð jörð.

Hreggskýin anda frá norðrinu napurt,
náklæddur akurinn stynur svo dapurt,
dauðvona rósín í garðinum grætur.
Grána fjöllin blá.

Horfið í felur er fiðrildið smáa.
Fölnuð er sumarsins heiðríkjan bláa.
Gráhærður fífill við götuna sefur.
Gnauða ýlu-strá.

Fuglarnir horfnir til heitari landa.
Hrollkaldar bylgjurnar leita til stranda,
máttvana falla á frost-kysta sanda.
Frið þeim dauðinn ljær.

Skammdegis hálfrökkur, hlíðar og dali
hjúpar. En nákaldur vetrarins svali,
þrýstir nú ísklæddri hendi að hjarta.
—Hvort mun vora á ný?

ÉLJA GRÍMUR

Að berjast við útsynnings illélja fjöld
frá æflinnar morgni og langt fram á kvöld,
en eiga alltaf vissu og von í huga,
að veðrinu sloti, ef kraftarnir duga,
að élin, þau enda þó öll um síðir,
og óhræddur stríða við frost og hríðir
var séreign þín, Grímur. Ei hættur þú hræddist,
þinn hugur og karlmenska í þrautunum glæddist.

Er blindhríðin ögrandi í eyrum þér söng,
og ólmaðist hamslaus um vetrarkvöld löng,
þú baðst ei að slotaði hríðinni hörðu,
—það hilti þó alltaf í nýja vörðu.—
Og þó að hún týndist, þú óttaðist eigi,
því áttstaðan hélt þér á réttum vegi;
því þú hafðir alltaf við óveður barist
og illfylgjum manna og náttúru varist.

Og illmælgí, flapur og upplogna sök
þú eltir ei, þegar að vantaði rök,
og heldur ei fláræði falskra vína,
þér fanst það sem smá-él og augnabliks hrína,
sem hamsleysi sínu í sjálfsvörn eyddi.
—Svo særðist oft margur, er höggið greiddi.—
Þú rólegur brostir við baknagi og kriti,
þú barst þar af flestum að manndómi og viti.

Og eitt var þér gefið, sem fátítt finst:
Að fara þá leið, sem var troðin minst,
og sneiða hjá kvía og kúa leiðum,
en kjósa þér braut fram með jökla-breiðum.
Þú hræddist ei bliku né hríðar-boða,
þó heiðarnar geymdu í skauti sér voða.
Því bjartsýni var þér í vöggugjöf fengin,
svo veglega gjöf átti fár eða enginn.

Og fífldirfsku kallaði samtíðin samt
þitt sjálfstæði og vissu um sigurinn jafnt.
—En öræfin þegja um afdrif þín hinstu,
hin örlagaþrungnu. — Svo skiftir það minstu.
En þó er eg fullviss, að þú hefir barist
með þreki og karlmensku—dauðanum varist
unz hríðinni létti.—Þú hélzt þínu vígi,
svo hugsjón þín gæti ekki snúist í lýgi.

HVURT ?

Við skammdegis sólgeisla skemti eg mér,
og skrafa við hann eins og kunningja minn.
Hann býður mér hlæjandi að setjast hjá sér,
og sorgum að kasta.

Mín kærustu launmál hann laðar mér frá,
þá léttist mér hugur um stund.
Hvert hljómbrot frá sál minni, hugsun og þrá
hann hrifsar, og skrifar það bók sína á.
En fyrr en mig varir hann farinn er burt,
eg fylgi honum eftir,—en hvurt?

Og miðsvetrar hálf tungl með hrímkulda glott
mig heillar um nótt, er eg andvaka ligg.
Eg tek það sem algjörðan vináttu vott,
að við mér það lífur.
Eg opna því harðlæstar hjarta míns dyr,

og handritin fæ eg því öll,
sem skráð voru í leyni af forlögum fyrr.
Sem forvitinn drengnokki um ártöl það spyr,
og ýmislegt fleira.—Það farið er burt,
eg fylgi því eftir,—en hvurt?

En, töfrandi vorsól, þér treysti eg vart,
þótt tigni eg og dái þig meira en alt.
Í ljósgeislum þínum varð lífið mér bjart
og landið svo fagurt.

Eg finn, að eg elska þig inst inn í sál,
—en aldrei þú vita það skalt,—
því þú ert svo göfug. Sú gata yrði hál
og gleðin að lokunum reynast mun tál
ef fylgi eg þér eftir.—Eg bý mig því burt
frá bólstöð míns hjarta.—En hvurt?

KOSSINN.

Í kvöld, þegar röðullinn rjóði
að rósbeði genginn var,
eg heyrði í andvarans óði
einn óm, sem af hinum bar.
Hann hafði ekki hljómað þar áður,
—eg heyrði hann í fyrsta sinn.—
Því framrás hann fengið hafði
—við fyrsta kossinn þinn.

Og kvöldroðinn skýfalda skreytti,
—það skraut hafði eg áður séð,—
og unað, er annað þreytti
það áður mér hafði léð.

En gegnum það ljóshaf nú leit eg
nýtt litskrúð, sem himininn
mér opnaðist: Frumlitur fæddist
við fyrsta kossinn þinn.

Svo húmaði. Himininn klæddist
í hánætur stjörnu-skraut,
en máninn í litklæðum læddist
um ljóspakta vetrar-braut.
Eg ódauðleik alheimsins sálna
nú eygði í fyrsta sinn,
og fann eg var frjálsborinn andi,
—við fyrsta kossinn þinn.

ÞÚ EIN—

Eg þakka guði sem gaf mér þig
goðborna, fagra snót.
Þú ein áttir hug að hefja mig
himni og sólu mót.

Þú ein áttir ljós sem lýsti mér
leiðina sannleiks til.
Og einni eg á að þakka þér
það sem eg lærði og skil.

Þú ein fékkst hjáróma hörpu stílt
og hljóðfall gefið, rétt,
og eyðuna stóru einnig fyllt
og orð á tungu sett.

Þú ein fékkst sýnt mér þann ódauðleik
sem ætlað er hverri sál.
Og efans leiddir mig út úr reyk,
og alheims túlkaðir mál.

Eg þakka guði sem gaf mér þig
göfuga, fagra snót.
Þú ein áttir hjarta að hefja mig
hásæti drottins mót.

BÁTSFERÐIN

Óðum skyggir,—skifting dags og nætur
skráð er björtu lettri á austur-himni,
stafróf myndar stjörnumergðin björt.
Lengst í vestri lýsir daufur glampi,
líkt og bjarmi af gengnum frægðar-degi,
dofnar, eyðist, dvínar,—hverfur senn.

Raddir dagsins dotta í örmum nætur.
Drúpir rós.—En fögur glottir máni,
bleikum geislum sveipar meið og mörk,
endur-speglast móðu í myrku djúpi,
myndum breytir, lengist, breikkar, smækkar;
hnígur, stígur öldum fljótsins í.

Blæringinn ljúfi báruðanxi stjórna.
Bátum smáa léttir straumar vaggja,
breyta stefnu, bera til og frá.
Straumur ræður, ekki áttaviti.
Engin skylda, — — bara láta fljóta.
Tíminn bindur oft, en ekki nú.

Hljóðir andar hlýða tali nætur,
hugsun fléttast virkileik og draumi:
Fortíð sefur,—framtfíð blasir við.
Þrá og löngun þess, sem aldrei verður,
þrengir sér í gegnum allar taugar.
Nornir skrifa napran Skuldar-dóm.

Tíminn líður, líða sæludraumar.
Ljós á ströndu.—Bát að nausti stýrum.
Aldrei gleymist þetta þögla kvöld.
Þú átt, Njóla, þúsund nautna-brunna,
þú ert vinur allra, er kunna að unna.
—Þökk fyrir gengna gleði,—og sælu stund.

KVEÐJA.

(Orkt fyrir litla stúlku um andaða leiksystur.)

Er vorið og sólin
í suðrinu hló,
þá gengum við glaðar
um grundu og mó,
og fléttuðum blómsveigi
um enni og arm,
og þektum ei þrautir
og þektum ei harm.

Um sólbjört og sælurík
sumarkvöld löng,
við hlustuðum hrifnar
á hljómpýðan söng.

Er fuglarnir liðu
um ljósprunginn geim,
þá langaði okkur
nær ljósinu og þeim.

En þungur var fótur
og flugið því lágt,
mér fanst að við ættum
svo ódæma bág,
að geta ekki hafist
mót himni og sól,
við vissum þar biðu þó
blómskrúð og jól.

En lífið og ljósið
þér lyftu til sín.
Því kveð eg þig ljúfasta
leiksyntir mín.
Er blástjarnan blíða
mér brosandí skín,
eg horfi upp í hæðir,
—eg horfi til þín.—

Er kvöldroða hljóðum
á himininn slær,
og aftansól vinhlýtt
í vestrinu hlær,
í hálfkveðnu ljóði
eg hugsa til þín.
Eg veit að þú ert þar
sem vorsólin skín.

Og þar áttu leikvöll
sem ljósskrúðið er,
því langar mig stundum
að leika með þér.
Er blóm skrýða velli
og vorsólin skín
á heiðbláum himni,
eg hugsa til þín.

14—10—24.

SÓLARUPPKOMA.

Eg beið þín í morgun er blærinn
hjá björkinni dreymandi svaf,
og vornóttin hálfrökkur húmið
á himininn breiddi sem traf.

En húmslæðum himininn lyfti,
og heiðríkjan fagnandi beið,
því dagurinn hýrleitur hafði
um himininn búið þér leið.

Og hljóður stóð jökull og horfði
er hófstu þig öldunum frá,
og aldnaða roðnaði ennið,
en íshjartað reyndi að slá.

Og foss-búinn hlekkina hristi
svo hamrarnir fengu af því geig,
en úðinn sem bæn frá hans brjósti
að blásölum himinsins steig.

En dögginn sem demantar glóði
á drúpandi smáblóma fjöld,
þar speglaðist himinn og hauður
og háloftsins glitofnu tjöld.

Og fuglar og fiðrildin smáu
í fylkingum svifu til þín,
og báðu þig, drotningu dagsins
í dýrð þinni að líta til sín.

Þá sá eg þú blíðlega brostir
og breiddir út ljósfaðminn þinn
og bauðst öllu á himni og hauðri
og hafi, að koma þar inn.

Og raddirnar blönduðust blænum
og bárust svo niður til mín,
í samstilttri hljómöldu eg heyrði:
“Hærra minn guð til þín”.

FYRSTU FUNDIR.

Eg mætti þér er máninn hló
og mildum bjarma á jörðu sló.
Í hverjum glugga himnum á
var heilög stjarna nóttu þá.

Og alt var kyrt, og alt var hljótt
þá unaðsfögru sumar-nótt.
Hvert blað var sofnað sætt á grein,
en syfjuð þögnin vakti ein.

Þú stóðst við hlið mér, stolt og hljóð,
sem stjörnu-dís, sem skáldsins ljóð.
Sem stuðluð vísa.—Vorsins blað:
Hver vöðvi og taug á réttum stað.

Sú mynd í gegnum muna flaug,
um merg og blóð og hverja taug.
Hvert augnaráð, hver hreifing hljóð
varð hrifning ný,—og efni í ljóð.

Hvert atvik frá þeim fundi er geymt,
þó flest alt annað sé nú gleymt.
Sem gull í jarðar-iðrum er
það innilukt í hjarta mér.

Í SKÓGINUM.

Við gengum í skóginum, sólskríkjan svaf
og sólin var hnígin í æginn.

Hið bláheiða loft var sem blikandi haf.

—En brosandi kvöddum við daginn.

Hann batt oss ei lengur við bæinn.—

Hve höfðum við þráð þessa þögulu stund,

—því þá myndu draumarnir rætast,

Er hávaðinn fellur í höfgan blund,

fá hjörtun í næði að kætast

og ástvinir óhult að mætast.

Við hlýddum á andvarans einbúa-ljóð,
í iðgrænu lafinu þaut hann.
Hann söng nú sinn töfrandi elskenda óð,
því engum á jarðríki laut hann,
en ómælda alheimsins naut hann.

Já, var það ei hugljúft að hlusta á þau ljóð?
Sjálft heiðloftið brosandi þagði.
En máninn af undrun á öndinni stóð
og ekkert til málanna lagði,
—en seinna það nóttunni sagði.

HOLSKEFLAN.

Af úthafsins fleti þú fæddist, er Rán
í faðmlög við storminn gekk.
En hyldýpið seiðandi hjarta þitt snart,
og heímanmund dýrðlegan fékk;
þá heilögu, ómældu, haftlausu þrá
að hækka og auka þitt vald,
og láta enga hindrun þér hamla því frá
til himins að bera þinn fald.

Og ómælisdjúpið við auganu hló,
sem eilífð mót preyjandi sál.
Og sólin hún krýndi þig kórónu gulls
og kveikti í hjarta þér bál.

En stormurinn—faðir þinn,—stoltlega hló
er stærð þín varð ómælanleg.
Hann vissi að þér yrði ekki aflfátt við neitt
og orkan hún bryti þér veg.

En hamarinn kaldráði búinn þín beið,
—þinn bani í skauti hans lá.
A árdegi lífs þíns þú entir þitt skeið,
með ófyltar vonir og þrá.
En dýrðlegt var líf þitt og dásemdum fyllt
og dagurinn stuttur—en hlýr.
Því himininn, takmark þitt, brosti þér blítt
og beið þín, svo heiður og skír.

— — — — —

Með órætta drauma af hamrinum háam
í hyldýpið mæni eg til þín.
Og öfund og viðkvæmni hrífa minn hug
að horfa á þitt útfarar-lín.
Því sælt er að hverfa í hafið sem þú,
við hádegisgeislanna skart,
með óskiftan vilja og æsku og þor,
—og útsýni töfrandi bjart.

FANGINN Á ST. HELENA

Hvar eru vinir, völd og upphefð glæst,
og vonir bjartar, sem ei gátu ræzt,
og sigurdraumar, sjálfstraust, afl og þor?
Í sakamannsins hjarta inni læst.

Já, nú ert þú í sakamanna sveit,
og sverðið þitt er tjóður-hæll hjá geit.
Þinn hjálm og brynju bera huglaus gauð,
en búin öll þín frægð og valdaleit.

Eg sé þinn barmur bifast líkt og haf,
sem bárulaust að morgni kylrátt svaf,
og stormur dagsins æsti, en aftanstund
á yfirborðið lognsins breiddi mund.

En þung er alda, ef hún fær ei reist
sig yfirborðsins til og fjötra leyst.
Þá bregður skugga á hafsins hljóða flöt,
hann hverfur ei, þó fái hann dreifst og breyzt.

Sem hafsins djúp er hugur þinn og sál,
þú hlustar þar á öldurótsins mál.
Við dáið brimhljóð birtist þetta og hitt,
þá bregður nýjum skugga á enni þitt.

En það er ekki þrá til valda og auðs,
né þjáningar, er sefa gnægtir brauðs,
né sviknir draumar, dauðra vona fans,
sem draga þannig skugga á andlit manns.

Og ekki heldur er það vina tap,
ei óvirðing, né smán, né gæfuhrap,
og heldur ekki eftirsjón um það,
sem ofgert var,—og finna má ei stað.

En það sem ógert inst í huga bjó,
var oftast það, er svifti hjartað ró,
og þögn ósk, sem efndum fékk ei náð,
varð orsök þess að ský á heiðið dró.

S Ó L .

Þú ótilkvödd vermir alt á jörð,
jafnt útvalda sauði og geitahjörð,
jafnt hveitið sem illgresið auma.
Þín stærð er svo mikil, þinn máttur og hrós,
að maðkétnum sálunum kveikir þú ljós
og gefur þeim göfugri drauma.

Og þó að þú skínir á skarn og hjóm
jafnskært sem á fegurstu rósir og blóm,
er ásýnd þín æ hin sama.
Þín fegurð og birta ei fölskvast af því,
þótt fáeinar gorkúlur haugunum í
þér reyni að ögra og ama.

Í SURTSHELLI

Það svipar hér inni
til sálar í manni.
Mér er sem eg finni
svo fjölmargt er sanni
að maður í álögum illum þú sért;
það er engin tilgáta,—finn það svo bert.

Sjá myrkur hér hvílir,
svo má ekkert greina.
—Í ófreskjum ýlir,
þær umla og veina:
Sem andaðar vonir í æskumanns sál,
sem ætluðu að fljúga,—en dattu á bál.

Úr rjáfrinu hanga
hér könglar úr klaka,
og hugann þeir fanga
sem hálfkveðin staka
hjá manni, sem visnaði á mannlífsins haug,
var mynd af guði,—en snerist í draug.

Og botnfrosin tjörnin,
sem tregi í barmi,
sem síðasta vörnin
gegn sárasta harmi.
Er helsærður andinn um ísa og snæ
gekk úthýstur gestur frá náungans bæ.

Og hált er á hellum,
en hnjótar í gjótum,
líkt fjárglæfra brellum
hjá forhertum þrjótum.
Því hvortveggja er viðsjált ef varlaust þú fer
og vandi að segja hvar stígandi er.

Og afkimar allir,
sem enginn má kanna,
þeir eru sem hallir
í hugskotum manna.

Þar er ekkert rannsakað, öllu er þar læst,
—og enginn að segja hvar lykillinn fæst.

Og veggirnir kaldir
sem viðmót hins “stóra”,
en eldneistar faldir
í öskunni tóra.

Svo þegar að vorblær um veggina fer,
þeir vikna og gráta,—en enginn það sér.

— — — Það svipar hér inni
til sálar í manni. — — —

FIMM Í AUSTUR, FIMM Í VESTUR.

Tíu voru veg að ryðja,
valið kappalið,
hver vildi öðrum hjálpa og styðja,
—hærra blasti svið.—
Þurfti aðeins faðma fáa,
fjallsbrún náð var þá.
Töfra-geislum tindinn háa
tvístraði sólin á.

Jarðfast bjarg í götu gnæfði,
gengið var að fast.
Þrekraun vöðva eflda æfði,
eins og bylsins kast
tauga og vöðva kyngi-kraftur
kipti bjargi úr jörð.
Líkt og jörðin lykist aftur
leit þar heilann svörð.

“Austur fyrir veginn, vinir,
veltum bjargi því,”
sagði einn.—En annar gegndi:
“eins og eg nú sný
vil eg bjargi velta, drengir,
vestan brautar þá
standa mun um æfi alla
erkiklettur sá.”

Fyrst var þrefað. Þá var rifist,
þar næst gengið frá.
Fimm á móti fimm svo gengu,
fastur steinninn lá.
Afl á móti afli stríddi,
—enginn til þess fann.
Fimm í austur, fimm í vestur
færa vildu hann.

Steinninn gleymdist.—Geislinn hinsti
grátinn kvaddi tind.
—Birtist fyrir augum önnur
ennþá skýrri mynd:
Þjóðarbrot við ofurefli
erlent, glíma eg sá.
—Fimm í austur, fimm í vestur,
fastur steinninn lá.

EINS LÍF ER GEISLI — — —

Eins líf er geisli, annars skuggi, skamt
er skilið milli, fylgja verða samt
hver öðrum, þar til dauðans húmið hljótt
þá hylur báða, í endalausri nótt.

Og skuggans leið er geislans gliti skreytt,
hann getur ekki vilzt, né stefnu breytt,
því framundan er alt svo unaðs-bjart
þó yfir honum grúfi myrkur svart.

En undir því hann á sitt líf og fjör
að ekki breytist geislans spor né kjör.
Ef geislinn hverfur, missist líf og lag
og líður burtu eins og þoku-drag.

— — — — —

Eg bið þú geislinn hjarti lifir æ,
því birtu minni frá þér æ eg næ,
og meðan ljós þitt lýsir veginn minn
er leiðin björt, þó eg sé skuggi þinn.

Já, mér er alt að mega fylgja þér
á meðan lífið endist þér og mér.
Eg veit, er kemur dauðans húmið hljótt
eg hverf til þín,—í endalausri nótt.

REQUIEM.

(Þýtt.)

Und stjörnu-þöktum himni há
hyljið moldu kaldann ná.
Glaður eg lifði og glaður þá
eg geng mót hinstu stund.

Og síðast, gróf, þú syngur mér:
Sjá, hann þráði að hvílast hér.
Nú sonur hafs og heiða er
í hægan fallinn blund.

N Ó T T.

Gengur hljótt
húmklædd nótt,
vill ekki daginn vekja.
Hægur blær
hörpu slær.
Stjörnurnar hljóðar
hárið úr fléttum rekja.

Dreymir rós
dýrðar ljós,
morgun-geisla og gleði.

Þegar hann
hún sem ann
brosandi rís
af ránar köldum beði.

Minning hljóð
mildan óð
sofandi sorginni kveður.
Hjarta sært
hlýðir vært.
Einmana hugur
leið sína tárvana treður.

RÉTTU MÉR HÖND.

Ó, réttu mér hönd meðan hjá þér eg dvel,
fyrir en haustnóttin skellur á.
Sjá, skuggarnir lengjast frá hólum og hlíð
og hjúfrandi beygja sig strá.
Það verður of seint þegar sólin er sezt.
— — Eg sigli á hafið í nótt. — —
Mín útrétta hönd nær ei aftur til þín
þá alt verður koldimt og hljótt.

Og segðu mér alt sem að yfir þú býr
meðan eyrað fær tónana greint.
Það geymist, því myrkrið ei máð fær það burt.
— — Á morgun er kannske of seint. — —

Þau orð, sem þú hvíslar í eyra mér nú,
að eilífu lifa mér hjá,
og verða að lokum sá viti og ljós,
er vísa mér ströndina á.

Og legðu nú höfuð þitt hjarta mitt við
meðan hitinn og ólgan er þar.
Því funann í æðunum finnur þú enn,
heyrir fossandi, brimþrunginn mar.
Það verður of seint þegar hjartað er hljótt
og hafólgan fallin í dá. — —
Því dauðinn og gleymskan alt grafa um síð
og gráta svo leiðunum hjá.—

SÖKNUÐUR.

Þú varst mín eina von og trú
og vegarstjarnan mín.
Það birtir æ í hjarta og hug
er hugsá eg til þín.
Um vetrar-kvöldin köld og löng,
er kvíði að dyrum ber,
við minninganna arin-eld
eg orna mér hjá þér.

Eg kveð til þín er sígur sól
að sæ um fögur kvöld,
og litar skarlats-skrúði fjöll
og skóg og himin-tjöld.

En rúm og tíma tefja ljóð
svo til þín ei það nær;
því okkur skilja skógar, fjöll
og sker og úfinn sær.

En ef að litla ljóðið mitt
að landi þínu ber,
þá skilur þú að ást mín öll
er einni helguð þér:
í hending hverri er hulið tár
og heilög von og þrá
að mega aftur mæta þér,
—ef morgunn rís úr sjá.

EINTAL FLÓTTAMANNSINS.

Hér hefi eg dvalið
á heiðum uppi
fjölda ára,
en frost og hríðir
mér hafa sungið
sorgarblandinn
útlaga-óð
á ýlis-nóttum.

Sekur var eg fundinn,
svika-vefi
flæktur á höndum,
fótum og hjarta.

Báru mig ljúgvitni
beztu vinir,
undi eg illa
órétti slíkum.

Braut eg fangelsi,
festar, viðjar,
meðan blóðþyrstir
böðlar sváfu.
Svo var eg sviftur
samvist manna.
Flúði eg á náðir
fjalla blárna.

Séð hefi eg í svefni
svartmötlaðann
böðul bíða
með brugðnu sverði,
og höfuð mitt
á höggstokki
þeim, er mér bræður
búið höfðu.

Séð hefi eg við hlið mína,
—af hræsnis vana,—
kirkjunnar þjón
kjökrandi lesa
“guðs orð”, svo gæti eg
glaðari þegið
bana-högg
af bróður hendi.

Út vil eg reika,
auðnulausum
vinum vindbörðum
veita bjargir.
Lemur nú loðbrýnn
landnyrðingur
alla, sem ekkert
eiga skýli.

Hér er þá fallinn
fugl að velli.
Hungur og kuldi
hafa þig bugað.

Fyrir þitt eigið
eftirgangsleysi
gleymdust laun
ljóða þinna.

Kalt andar Norðri,
ná-ljóð kveða
frosnar elfur
í fjötrum ísa.
Heimil skal hvíld
í húsum mínum
látum ljóðsmíði,
unz leysir ísa.

Þá skal eg legstað
líki þínu
búa sjálfur,
og blómum skreyta,
þar sem andvarinn
óði vorsins
svæfir blóm
og birki-runna,

þar sem dalrænan
dýrðar leiðir
fetar frjáls
mót fjalla-blænum,
og miðnætur-sól
mjúkum örmum
faðmar fjöll
og freðna jökla.

Þar mun eg síðar
sjálfur bera
bein mín, und bliki
bjartrar nætur.
Þá munu vættir
vors og friðar
halda þar vörð
um hvílu beggja.

SKJÓL-STEINAR.

Er norðrið var kólgað af kafrennings-byl
og kuldinn alt nísti og skar,
eg sá hvernig hestarnir hömuðu sig
í hlé, þar sem skjólsteinninn var.
Það var eins og hrollurinn hyrfi við það
úr hálf-frosnum leggjum um stund,
og miðsvetrar sólin þá gæti þar glatt
með góðláttri og hlýjandi mund.

Þó skammgóður væri oft sá vermir, eg sá
að von þeirra lifnaði þó.
Þeir gleymdu í bili hve hríðin var hörð,
hve haginn var þakinn af snjó.

Og óljósa drauma um ilmandi vor
í augunum flökta eg sá,
um grænkælddar hlíðar og grasþakta laut
og glampanði heiða-vötn blá.

En flóar og mýrar, sú ógnandi auðn,
mér alstaðar blasti þó við.
Og bjartsýni hestanna blöskraði mér:
að biðja ekki hríðina um grið.
En þeir höfðu ef til vill áður það reynt
til einskis,—og nú var að sjá
hvort draumarnir yrðu ekki drýgri til þors
mót dauða og gaddi og snjá.

Með augunum mældi eg mjallþakta jörð,
í móðunni rísa eg sá
þar fáeina skjólsteina. Fegurri svip
á fannþakta mýrina brá.
Þeir stóðu sem hendingar hér eða þar
í hálf-kveðnum minninga fans.

Sem þegjandi vottur um vináttu þel,
—sem varð-englar deyjandi manns.—

— — — — —

Og nú verða hálf-kveðnar hendingar mér
til hlýju, ef frostið er grimt.
Og skáhallur ljósgeisli af lækkandi sól
mér lýsir, ef élið er dimt.
Í skammdegis sólgeisla skírð var mín sál
af skjólsteinsins hlýjandi mund,
—og hálf-kveðnu ljóðin þau lifa mér hjá
sem líf-verðir sérhverja stund.—

Á MANNAMÓTSFLÖT.
(Hliðsjón af ensku kvæði)

— — — —
Þó eg nú hafi ferðast langa leið
um ljósar brautir, slitrótt vega-brot,
og viti að lífið eigi yndi og neyð
og einnig bros og tár—og ráða-þrot—
þá get eg engum vísað veginn þann,
sem væri bezt að ganga—og flestir þrá.
En eitt eg veit: Eg allar götur fann
frá austri liggja í vestur,—fram að sjá.

Það geta fáir gengið mína leið.
—Eg geng ei braut sem fjöldinn velur sér.
Mót aftansól, er sveiptist gullin-heið

við sævarbrún, æ lífið benti mér.
Á vegi þeim eg ennþá engan fann.
Jú, aðeins þig, ei nokkurn annan mann.

Lífið er gáta.—Gáta er dauðinn mér.
Eg get samt til, að þegar hönd hans köld
mitt hjarta snertir,—augað ennþá sér
við úthafsbrún hið geislaríka kvöld.
Að baki gyllir sólin turna og torg,
til tíða boða klukkur hal og drós.
Svo fellur myrkrið yfir bæ og borg,
og byrgir mér að lokum dagsins ljós.

Eg veit að myrkrið verður svart þá nótt
og villugjarnt, er sortnar himininn.
Eg hræðist ei þó alt sé dimt og hljótt:
—Á ásjón dauðans ljómar svipur þinn.

FÖRUKONAN.

(lausþýtt)

Eg opnaði hurðina í hálfu gátt,
því hræsvelgur nístandi var.
Þar stóð hún svo klæðlaus og kuldaleg.
“Þú kaupir eitt skóreima-par.”

Eg horfði til jarðar hugsunarlaust,
gaf hikandi kurteislegt svar:
Eg þarfnast ei neins sem þú hefir hér.
“Guðs þakkir.” Og horfin hún var.

Eg lokaði hurðinni. Hlýtt var í sal,
en hrollur í sál minni bjó.
Því grenjandi hríðin um götuna þaut
og glugginn minn fylltist af snjó.

Og eitthvað mér gerði svo órótt það kvöld,
eg andvaka um nóttina lá:
Því þurfti hún að vera svo klæðlaus og köld
sem kalið og skýlislaust strá?

Og hversvegna var þessi hríð svona köld,
og hversvegna frostið svo grimt,
og hversvegna rokið svo hryssingslegt,
og hversvegna myrkrið svo dimt?

UNDIR NÓTT.

(Þýtt.)

Hvort á sá rétt
að deyja og hverfa hljótt,
sem eygir aðeins nótt
og ís—ei heiðan blett?
Og ólífs særð er und
hver æskuvon.—En mund
er fjötruð.—Frið og ró
í fjarlægð hillir þó.
Hvort má hann opna læstar lífsins dyr?
Eg veit það ei—en aðeins spyr.

Má vonlaus veg
sér velja?—Ganga frá
því verki, er unnið er
ei enn til hálf? Og þá
mun dómsins eilíft orð
í eldinn senda hann?—Morð
var framið.—Fær sá ró
er fjörtjón eigið bjó?
Hvað bíður hans við læstar lífsins dyr?
Eg veit það ei,—en aðeins spyr.

GEF MÉR ÁST.

Gef þú mér ást, sem engin þekkir bönd,
en æst af stormsins krafti hefur sig
mót himni og sól, og hæðir sker og strönd.
— — í hafsins róti finn eg sjálfan mig. — —
Og þó að nokkur gömul fúa-flök
á fjörur hjartans reki, ei sakar hót,
því næsti stormur hreinsar öll þau hrök
til hafs,—við stærra og dýpra öldurót.

ENDURFUNDIR.

Í ástarsælu hlið við hlið,
við hlýddum saman vorsins klið,
og sálir okkar saman runnu,
því sömu ljóðin bæði kunnu.
Og lífið varð sem eilíf eining.
—Við áttum bæði sömu meining.

En lýgi og rógur lágu þar
í leyni, er okkur framhjá bar,
og eplið til þín réttu rauða.

Með rós á kinn, í augum dauða
eg sá þig ljúka lífi þínu.
—Eg lík þitt gróf í hjarta mínu.

Svo liðu ár. Mig aftur bar
einn aftan þar sem lík þitt var.
Og hugur þreyttur hvíldir þráði,
við hjartarætur mínar áði.
Þá leit þar inn,—sá ljós á skari,—
hinn lúni, þreytti nætur-fari.

Sjá, öll varð hvelving hjartans björt
þótt haustnótt úti biði svört.
Eg sá að vonin sat þar inni
með særðri ást, hjá kistu þinni.
Og gleymdu ljóði ljósið nærði,
sem líf að nýju í skarið færði.

Og þú varst enn svo ung og rjóð,
og unaðsfríð. Eg hrifinn stóð.
Hvort var það aðeins endurminning

um ástir horfnar, liðna kynning?
Hvort endurspeglan fyrri funda,
og fjarhrif löngu gleymdra stunda?

Það skiftir minstu, meiru hitt,
að mega horfa á andlit þitt,
og eiga stað í eigin barmi,
er athvarf sé í hverjum harmi.
—Það breytti hjarta úr hvelfing grafar
í höll, er sólin geislum stafar.

VIÐ SKILJUM NÚ—

(Brot.)

Við skiljum nú—en altaf eg mun sjá
þín augu björt og heyra róminn þinn.
Og lokkinn gullna, er lék þér enni á,
eg löngum sé—og návist þína finn.
Er blærinn þýði dáinn kveður dag
og döggin kyssir rós og gleym-mér-ei
og nóttin syngur vorsins vöggu-lag,
þú vitjar mín,—ó, guðum borna mey.

Í fegurð ljóðs og listar finn eg þig.
—Hvert ljóð frá hörpu minni er skuggi þinn.—
Frá heiðríkjunni horfir þú á mig.
Í hafsins bliki sé eg þig og finn.
Því alt hið fagra ímynd þína ber,
—er eftirlíking þess sem sjálf þú er.

ALTAF ER EINHVER AÐ KVEÐJA.

Eg hefi við hafið dvalið
í hartnær fimmtíu ár,
og hlýtt á harmkvein og ekka,
og horft á sorg og tár.

Því altaf er einhver að kveðja
og annar sem verður kyr,
sem kysi þó sjálfur að sigla
með sama skipi,—og byr.

Sjá, móðir með útrétta arma
ástríkan kveður svein,
hann verður,—hann verður að fara.
hún verður að bíða—ein.—

Og ástmey sinn elskhuga kveður
með ekka og tárur á kinn,
því fleyið hann ferðbúið kallar,
svo fer hann—í þökuna inn.

Og eiginkona, sem áður
ástvinar hvíldi við barm,
nú stendur hér einmana eftir,
og enginn sem létti 'enni harm.

Tveir vinir voru hér áðan
í viðræðum glaðir á brá.
Nú annar er horfinn á hafið,
en hinn—bíður ströndinni á.

Já, altaf er einhver að kveðja,
og annar sem verður kyr,
sem kysi þó sjálfur að sigla
með sama skipi, og byr.

SKILNAÐUR.

Eg kom til að kveðja þig vina,
að kveðja þig hinsta sinn.
Mót sólu og sumri er þín ganga,
—í svartnættið vegur minn.
En taktu ekki hart á þó hrjóti
mér höfug tár um brá,
því nú, er eg nálgaðist bæinn,
eg nóttina gráta sá.

Eg heyrði að brim-aldan bólga
brotnaði, er kendi hún lands,
og sögið var sárt og napurt
sem síðasta andvarp manns.

En hafmeyjan strengina stilti,
um storð og loft og höf
þá tónarnir titrandi liðu
sem tár á vinar gröf.

Og blástjarnan brosinu týndi,
—en blikuðu í augum tár.
Eg sá hvernig sorgin var máluð
á svip og heitar brár.
En léttfættu norðurljósín,
sem léku um himininn,
með stirnuðu brosi stöðu,
er steig eg hingað inn.

Þú tekur ei hart á þó hrjóti
mér höfug tár um kinn,
því eg hefi komið að kveðja,
að kveðja þig hinsta sinn.
Hið eina, sem veita má yndi
að æfinnar hinstu stund,
er mynd þín í muna falin
og minning um liðinn fund.

SAMA VEGINN.

(Stælt.)

Menn heyra ekki kvæðin þín kæri,
þitt kall fær ei bergmál,
því hjólskrölt og hringiðu-sogið
í hlustum þeim sýður.
Þitt boðorð er blikandi stjarna,
og brosandí máni.
Sem blíðasti blær er þinn söngur,
sem bárunnar ómur.
Samt heyra þeir, heyra þeir ekki
því heyrnin er biluð.

En þegar að grafdjúpið geymir
hvern gullstreng þinn vinur,
og söngvana himininn hljóður
að hjarta sér leggur.
Þeir segja: Hans ljóð voru listræn,

nú látum oss syngja
þau orð, sem hann eftir oss skildi,
og eins skulum leggja
lárviðar-sveiga á leiðið,
sem ljóðskáldið sefur.

Þeir sjá ei.—Þú sefur þar ekki.—

Og eftir þig andaðann fæðist
þeim annað í staðinn
góðskáld, er götuna sömu
til grafreitsins þræðir.
Skuggarnir fléttast um fætur,
hann fær ekki áheyrn.
Enginn, nei, enginn hann heyrir.
—Svo eru þið jafnir.—

AFMÆLISVÍSUR TIL K. N.

(6. apríl 1935.)

Eg veit að skáldin yrkja öll í dag
á afmælinu þínu, vinur, K. N.
Þú ættir skilið álnarlangan brag,
—svo yrkja bara heimsins mestu spámenn.
Þú hefir mörgum gefið glaða stund.
Er góu-veðrið hristi alla kofa,
þá varstu lesinn, bæði af hal og hrund,
svo hvern,—ef ekki þig, er skylt að lofa?

Já, gleðskapurinn var þín vöggu-gjöf,
—slíkt virðist ei til álna, nú á tímum.—
En frægð þín hefir flogið lönd og höf
með firðskeytum og loftbátum og sínum.

Svo það er ekki þörf að kveða brag
til þín, er auki meira á virðing þína.
En þenna merka, minnisverða dag
eg meitla vil á ljóða-skruddu mína.

Sú ljóðabók er ekki “up to date”
ef ekki er hægt að finna þar í stöku
um þann, sem fyndnast okkar allra reit,
og okkur stytti langa nætur-vöku.
Í þjóðfélögin kvaðstu kjark og þor,
í kvenfélögin: meira þrek að vinna,
í mannfélögin: manndóm, ljós og vor,
í málfélögin: hnytni orða sinna.

Nú legg eg þetta litla kvæði mitt
í lófa þinn,—en virtu mér til góða,—
og óska um leið, að eflist ríki þitt
í andans heimi, vorra beztu ljóða.
Þú gleymir ei að styttu okkur stund
er stormar lífsins geysa og ofsa-veður.
—Svo lifðu heill og hress, við Braga-lund,
unz hinsti geislinn efsta tindinn kveður.

TRÉÐ Á FLJÓTSBAKKANUM.

Þú stendur hér einmana, en upp að þér brýzt
hin ólgandi fljótsins röst.

Frá ómuna-tíð hefir aldan þig beygt
og ísar og storma-köst.

Um uppruna þinn er ei orð eða staf
í árbókum neinum að sjá.

—Þeir eru ekki að hugsa um einstæðings-tré,
sem atburði þessa heims skrá.

Þú lítur til fuglanna í loftinu blá
og lilju, er við fætur þér grær,
þar lærðir þú fræði þín fordildarlaust,
—Þau færðu þig himninum nær.

Um dægur-þras heimsins þú hirðir ei neitt,
né hlýðir á skriffinna þá,
er völvunnar orðspeki velja sér helzt
og vita alt og skilja alt og sjá.

Og kreppunnar ólán og peningaprang
þig pyntaði aldrei né saug,
og andvöku fengu ekki fréttirnar þér,
sem fjálgsamur heimskinginn laug.
Og þegar að kauphallir hristust,—en hljóð
úr hásróma börkunum svall,
þú fórst ekki að skjálfa né skammast við neinn
um skuldabréf,—hækkun og fall.

Er blóðsugur mannkynsins báru hér út
þau börn, sem ei fæddust til auðs,
og hlógu að þeim, sem að höfðu ekki ráð
né hreysti að afla sér brauðs,
en harðstjórar manndóminn hneptu í bönd
og hlekkjuðu frelsi og vit,
—Þá var sem þú greinarnar beygðir í bæn,
og blöðin þín skiftu um lit.

VIÐ DÁNARFREGN ÍSLENZKRAR
LANDSNÁMSKONU.

Þeim fækkar ört, sem fremst á verði stóðu
á frama, vegs, og manndáðanna braut,
sem undirstöður okkar giftu hlóðu
og áttu geymda í hjörtum fagra sjóðu,
er hver og einn í húsum þeirra naut.

Sú auðlegð fluttist upp að þessum ströndum,
var erfðafé, er móðir tign þeim gaf.
Þó vextir auðs þess öðrum greiðist löndum,
er innstæðan þó samt í þeirra höndum,
sem þora að brúa bróður-þelsins haf.

TIL GÍSLA JÓNSSONAR.

(Afmælisvísa)

Sumir hefðu sætt sig við
söngdísina eina,
en þú tókst líka þér við hlið,
—þurftir stærra en meðal svið—
ljóðadís, með ljúfa strengi og hreina.

9—2—36.

HULDU-MÆRIN.

Í grænni laut við lækjar-drag
er lífill bær,
hann var þér áður, er og verður
altaf kær.

Að baki hlífðin brosir græn
með blóma fjöld,
og hlustar eftir hugsun þinni
um heiðrík kvöld.

En upp við háa hólinn bíður
Huldu-mær,
hún var þér áður, er og verður
altaf kær.

Því hvert sinn er þig höfgi sótti
um hljóða stund,
hún sat hjá þér og söng þig æ
í sætan blund .

En ljóðin hennar læstu sig
um líf og sál,
í útleððinni eru þau
þitt andans mál.

Og þegar hinsti geislinn gyllir
graf-vegg þinn,
hún fylgir þér af heilum huga
í húmið inn.

AFTURGANGAN.

(Stælt.)

Afturgöngu hins andaða manns
þú ef til vill litið ei færð,
en afturganga þíns ónýtta lífs
mun eitthvert sinn ræna þig værð.

Hún mun stara á þig, er í stólinn þú sezt
hjá snarkandi arin-glóð.
Og reynirðu að flýja 'ana finnur hún þig
og frystir þitt hjarta-blóð.

Hún mun sýna þér alt er þú ógert lézt,
þitt ástríki vanrækt og gleymt,
og fylgja þér úti og inni jafnt,
— — svo alstaðar verður reimt.

Þótt hlægirðu að draugum, mun dagur sá nær
að dugurinn svíkur þig,
er afturganga þíns ónýtta lífs
þér ögrar—að horfa á sig.—

SJÁLFBODÐA-LIÐIÐ.

Mér leiðist þetta allra eyrna tog
og undirferlis-bros,—og handaþvottur,
og siðferðisins gömlu trúar-trog
og tindilfættar, afturgengnar Skottur,
sem gengnar virðast orðnar upp að knjám
á erli sínum, náungann að bletta,
en lifa á því að ríða öllum ráðm
og ryki og saur á aðra menn að sletta.

En þetta er siður þeirra enn í dag,
og þrá og iðja margra lausa-kvenna.
Þær virðast kunna eitthvert undra-lag
við alla sálma, úr fréttu-snatans penna.

Hver lygasaga er þeim æsku-lind
og endurnýjun þeirra sálarkrafta,
í henni sjá þær sína eigin mynd
og sálar-fæðu þeirra, er verða að kjafta.

Það getur enginn varist völskum þeim,
—því verður stundum meiri þeirra fengur.—
Þær kunna líka að mæla tungum tveim,
og til þess stundum grípa,—ef illa gengur.
Í fylgsni sínu kveða, “hæ og hó,
sjá húsmóðirin veit ei nafn mitt rétta”.
—Svo Gilitrutt í gamla daga sló
sinn glæpa-vef,—í helli lyga og pretta.

ÁRBLIK.

Hvað boða þessi blík í austri
er brúnum fjalla dagur hlær?
Hvort verður hjart að yzta aftni
ef árdags-sólin brosir skær?

Hvort munu fuglar fagna degi,
með friðar-ljóðum heilsa sól,
og blómin ungu þroska þiggja,
sem þekja grundu, dal og hól?

Hvort munu rauðar rósir dafna
og rétta blöðin himni mót,
og grösum smáum golan bjóða
sinn gleði-söng, og vina-hót?

— — — — —

Hinn nýi dagur vonir vekur,
þó viti neinn hvort rætast þær.
—Hver dagrenning er draumur lífsins,
sem drottinn, aðeins, ráðið fær.— —

SENN FLÝJA MYRKRIN — —

(Jóla kvæði.)

Senn flýja myrkrin fyrir vorsins sól,
þá fær alt líf, er næddi, fraus og kól,
og vorið stillir strengi hörpu sinnar.
Senn hefja blómin höfuð moldu frá
og hópar fugla svífa um loftin blá,
að lofa í eining drottinn dýrðarinnar.

Senn leysir ísa. Lækir hefja söng,
og ljóssins álfar danza kvöldin löng
við samspil golu og grænna skóga laufa.

Senn vaknar sérhver von í brjóstum þeim
er vetrar myrkrið nísti höndum tveim,
en sólin aðeins sendi geisla dauða.

— — — — —

Svo leggur birtu, ljós og kærleiks-yl
um lýði, er áður gátu ei fundið til,
en haturs-spjótum bárust á í bræði.
Þá verður kærleiks-kenning meistarans
sá kraftur sem að ræður gerðum manns,
og lyfið sem að sárin dýpstu græðir.

KVÖLDLJÓÐ.

Sofðu rótt við sönginn minn:
Sorgin snerti ei huga þinn.
Legðu þína ljúfu kinn
Létt að brjósti mínu.
Ef að vættir illar, þér
Ætla að granda, verð eg hér,
Móðir öllu vondu ver
Veg, að barni sínu.

Enn er kyrð í ungri sál,
Ást mín skal þar tendra bál
Sem að brenni synd og tál
Svo þau mein ei vinni.

Veit eg glögt að veður hörð
Verða síðar að þér gjörð,
Bæn mín hljóð þá heldur vörð
Hvílu yfir þinni.

“Sofðu unga ástin mín”.
Ennþá vakir mamma þín.
Drottins birta bjartast skín
Barnsins vöggu yfir.
Ljósíð það mun lýsa þér
lífsins gegnum boða og sker.
Bjargráð í því ætíð sér
Alt sem fegurst lifir.

SUMARNÓTT Á SIGNÝJARSTÖÐUM

(Örnefna-hringur.)

Kyrlát og hljóð er kvöldsins stund:
Kliðandi “Gilið” fellur í blund.
Roðnandi skýin í vestrinu vaka.
Vængþreyttir fuglar hjá hreiðrunum kvaka.
Síðasti geislinn frá rennandi röðli
rósmálar búfé á “Stöðli”.

Aftanskin klæðir austur-fjöll,
eldlitum stráir á jökulsins mjöll.
“Strúturinn” ljóskrónu litskrýdda tekur.
“Langjökul” draumblæja hálförökkurs þekur.
“Ókið” í blikandi blákufli stendur,
brosir, með krosslagðar hendur.

“Geitlandið” þungbrýnt og þögult er,
þoku-móðunni skýlir sér.
“—Margt býr í þokunni—” Austar og ofar
útlagans gömlu og forn-smáðu kofar
laugast í skinu frá ómuna árum,
orpnir gleymsku,—og tárur.

“Dagmála-holtið” drúpir hljótt,
dreymir í svefnórum vorsins nótt.
“Hádegis-klettur” við “Hæðina” minnst.
—Huldumeyjunni sveinninn kynnist:
Smala-sveinninn, sem kveða kunni,
og kóngsdóttur bjargsins unni.—

“Borgirnar” hljóðar, biðja hljótt.
“Bungan” og “Snösín” sofa rótt.
“Þórgauts-hnjúkur” um heiða óttu.
“Hnappinum” býður góða nóttu.
“Hrúta-tungan” er hnígin í dvala.
—“Hvítá” er ein að tala.— — —

HLJÓÐA NÓTT.

(Við nótur)

Ó, hljóða nótt, þú hjarta mínu svalar,
minn hugur tignar frið og al mátt þinn,
á máli alheims æ þú til mín talar,
svo trú og skilning fær þar andi minn.
Ó, hljóða nótt, í himin-veldi þínu
mitt hjarta öðlast frið og ró og sátt,
þú hreyfir streng í insta eðli mínu
og öllu lífi gefur nýjan mátt,
svo alt vort líf—svo alt—þinn tignar mátt.

Þín stjörnu-blik í brjósti mínu vekja
hið bjarta ljós, sem veitir gleði og ró,
og burt úr instu fylgsnum hjartans hrekja
hvern hleypidóm og kreddu er fyrr þar bjó.

Þútt mána-skin og leiftur norður-ljósa
mér léttu spor, er krafta þrjóta eg finn,
og hugann flytja á landið rauðra rósa
er rita drottins lög á himininn,
er rita lög—guðs lög—á himininn.

Þú veitir þrek við þrautir helms að stríða,
og þrá og von í brjósti tendrar manns,
svo þegar dýpstu bruna-sárin svíða
er sigurinn í eigin vilja hans.
Ó, hljóða nótt, í himin-veldi þínu
mitt hjarta öðlast frið og ró og sátt,
þú hreifir streng í insta eðli mínu,
og öllu lífi gefur nýjan mátt,
svo alt vort líf—svo alt—þinn tignar mátt.

“TÝNDI SONURINN”

(Brot)

I.

Faðir, eg finn ekki neitt
sem fái mér gleði veitt.
Eg er yngri og óþroska bróðir,
festi ei yndi við margtroðnar slóðir.
Eg vil út, yfir höfin hin hljóðu,
—finna hulda og gleymda sjóðu.—

Gef mér arf minn,—eg á ekki neitt,—
það aðeins sem getur þú veitt:
Gef mér blessan og brosið þitt ljúfa.
Eg læt bátinn minn öldurnar kljúfa.
Eg finn útþrá í eðli mitt vafið,
—eitthvað, sem fær enginn grafið.—

II.

“Goðin þig blessi,
—mín gjöf er ei stór,—
gæti þín Baldur
og Ása-Þór”.

III.

— — — — —

Kalt er í huga.
Köldu spá
kólgu-skýin
og blikan grá.

Bátinn minn hefi eg
brotið í smátt.
—Laun-skerin löngum
léku mig grátt.—

Sál mína og hjarta
eg særði í óð,
andvarann bað eg
að blessa þau ljóð.

Bað hann að bera þau
beint til þín heim,
alfrjálsum vængjum
um eilíffan geim.

Langur er vegur
og vindstaða mörg.
—Ef til vill dattu þau
dauð, fyrir björg.—

IV.

— — — — —
Út um troðin torg,
tryltra manna org
berast mér að eyrum alla daga:
“Gef mér björg og brauð,
brot af heimsins auð”.
Þetta er lýðsins langa harma-saga.

Eg á engan auð,
ekkert daglegt brauð,
get ei neinum gefið,—verð að þiggja,—

Hroll og hungur finn,
hola mér því inn
þar sem aðrir allsleysingjar liggja.

V.

Bróðir minn lifir við sæld og sóma,
hér sit eg allslaus, með vasana tóma,
heimþrá í augum og hrygð í sinni,
hertekinn eigin glópsku minni.

VI.

Forráð eigin fótum mínum
finna skal eg, en eigi renna
hólmi af, og hörðu móti
hreysti minni og afli beita,
Máske einhver vor-fugl virði
viðleitnina, og fréttir beri
heim til æsku-húsa minna,
hærðan föður í elli að gleðja.

UNIVERSITY OF MANITOBA LIBRARIES

3 2212 01984 8970